

คม·ชัด·ลึก

ปีที่ 12 ฉบับที่ 4310 วันพฤหัสบดีที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2556 หน้า 12

ต้องยอมรับว่า ปัญหาอย่างหนึ่งของชาวภาคอีสาน การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี แม้ว่าในแต่ละปีมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวทั่วประเทศสูงถึง 6 แสนตัน แต่ก็ยังไม่เพียงพอความต้องการของเกษตรกร ขณะที่กำลังการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจากสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศเพียง 4 หมื่นตัน และสามารถจำหน่ายออกสู่ตลาดได้เพียง 2 หมื่นตันเท่านั้น

แม้ว่าตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา กรมส่งเสริมสหกรณ์พยายามผลักดันให้สหกรณ์ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์อย่างมืออาชีพ โดยการเรียนรู้ทุกขั้นตอนเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ด้วยความเชื่อมั่นในศักยภาพของสหกรณ์ ในขณะที่กรมเองก็หนุนเสริมในเรื่องการจัดอบรมให้ความรู้ตามหลักวิชาการเกษตรและถ่ายทอดความรู้เพื่อให้สหกรณ์สามารถวางระบบการผลิตที่ดี พร้อมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน ทั้งเครื่องวัดความชื้นและเครื่องปรับสภาพเมล็ดพันธุ์ แต่ก็ยังแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

แต่ก็ยังเพิ่มกำลังการผลิตได้ไปในอัตราที่ไม่สูงมากนัก เพราะมีสาเหตุจากปัจจัยหลายอย่าง ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด โดยเฉพาะปัจจัยด้านการตลาดนั้น มีผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเพิ่มกำลังการผลิตของสหกรณ์ เนื่องจากตลาดเมล็ดพันธุ์เป็นตลาดที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูง ทำให้มีโอกาสที่เกษตรกรจะเปลี่ยนพันธุ์ข้าวตามแนวโน้มตลาดและเมล็ดพันธุ์ข้าวต้องดำเนินการล่วงหน้าหนึ่งฤดูการผลิต ส่งผลให้ผู้ผลิตรับความเสี่ยงทั้งหมดจาก

ปั่นเครือข่ายสหกรณ์ปลูกเมล็ดพันธุ์ดี สู่ผลผลิตข้าวคุณภาพ-ไร้อาปนอมปน

แปลงปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าว

การยกระดับคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรและส่งเสริมให้อาชีพเกษตรกรมีความก้าวหน้าและมั่นคงต่อไป

กรมได้เล็งเห็นว่า การส่งเสริมให้สหกรณ์ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์สร้างเครือข่ายความ

สมชาย (กลาง) และสมาชิกสหกรณ์

การเปลี่ยนแปลงของตลาดดังกล่าว ขณะเดียวกันเกษตรกรจำนวนมากก็ไม่ได้เมล็ดพันธุ์ตามที่ต้องการ

สมชาย ชาวอุบลราชธานี อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กล่าวระหว่างเป็นประธานในพิธีเปิดโครงการจัดงาน “เมล็ดพันธุ์ดี วิถีสหกรณ์” ครั้งที่ 1 ประจำปี 2556

ณ ห้างเซ็นทรัล รังสิต โดยระบุว่า โครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการผลิตและการตลาดเมล็ดพันธุ์ในระบบสหกรณ์ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างเครือข่ายผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสหกรณ์ให้เข้มแข็งสามารถใช้เครือข่ายกระจายเมล็ดพันธุ์ของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มช่องทางตลาด เพื่อกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เข้าถึงเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลต่อ

ร่วมมือระหว่างกันนั้น จะช่วยลดความเสี่ยงที่สหกรณ์ต้องแบกรับ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดดังกล่าว โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งด้านการตลาด การผลิต เทคโนโลยี องค์ความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ระหว่างสหกรณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในแต่ละพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นผลดีต่อเกษตรกรที่จะได้ซื้อเมล็ด

พันธุ์ที่มีคุณภาพและตรงตามพันธุ์ที่ต้องการด้วย

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์กล่าว

ในขณะที่ **บุญเกิด กานนท์** ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด อธิบายถึงกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสหกรณ์ว่า จะเริ่มตั้งแต่คัดเลือกสมาชิกเข้าโครงการ จากนั้นก็คัดเลือกแปลง โดยมีเจ้าหน้าที่มาดูว่าสมาชิกมีความตั้งใจในการผลิตเมล็ดพันธุ์หรือไม่ เพราะการผลิตเมล็ดพันธุ์นั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ไม่ใช่เรื่องง่าย หากใจไม่เต็มร้อย เมื่อข้าวออกและตั้งลำต้นพร้อมเก็บโดงงามดีแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะแนะนำสมาชิกให้ตัดพันธุ์ปนออก แล้วก็เก็บเกี่ยว โดยให้เกษตรกรใช้เครื่องจักรเดียวกัน เสร็จแล้วก็นำมาตาก จากนั้นนำมาบรรจุถุงพร้อมจำหน่ายต่อไป

นับเป็นอีกก้าวของสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้คุณภาพและมาตรฐานไร้อาปนอมปน จนได้รับการรับรองจากกรมการข้าว และได้มาตรฐาน GAP ด้วย โดยในอนาคตสหกรณ์มีแผนจะขยายพื้นที่เพิ่มเติม หลังสมาชิกสหกรณ์ได้ประโยชน์จากโครงการดังกล่าว เพราะนอกจากจะมีรายได้ที่ดีจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์แล้ว ยังได้เงินปันผลคืนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ส่งผลให้สมาชิกเกิดความมั่นใจในระบบสหกรณ์มากยิ่งขึ้น